

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e62467/facsimile.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

lingen, om man saa vil, af den lovgivende Forsamling **Fredens Rødginger**. Jeg vil strax her sige, at jeg ikke siger dette til noget Principfølgemaal, fordi jeg tror, at Sagen er langt ligegyldigere, end man i Almindelighed gjør den til, men til en Lovretningsfølgelse, og det skal jeg nærmere senere udtale. Herend jeg gaar videre, er det mig forevigt klart at kunne sige, at den ærte Rigsdagsmand for Helhing (Haug) **Ne** har sagt, naar han mente, at et godt Forslag, naar det kom frem, vilde blive Understøttet, det jeg havde den ærte Rigsdagsmand for Hønske som de Tvivls (Hundsvig) skulle blive **haendse** ved sit Forfat og ville et Værdingsforslag, der gik ud paa, at der optoges saa som Beviserne for muligt om Forholdenes Indretning i Grundloven, men end de det ender her ordet ved almindelig Lov — naar han havde siddet, siger jeg, et Værdingsforslag, der gik ud derpaa, saa tal jeg med største Barmhjertighed ikke herpaa, thi jeg har altid ment, at man ikke burde bringe saa lidt som muligt ind i Grundloven; thi hvis der var saa mange af Gjængerne: for vor Forsamling, skulle vi ikke stille den hen, hvor vi ikke kunne bygge den til efter Tid og Lejlighed. I en anden Retning følger jeg ogsaa aldeles den samme ærte Rigsdagsmands Strid og den **Ne**, han har berømt, det han har sagt: hvad der foretager er en Sag, hvor vi ikke kunne til en Lovretningsfølgelse meget mere, end vi ville blive paa de almindelige Grundlovs Lovene, og dette er min Mening, fordi det forekommer mig, at alt som vi have hørt Hørs og Hørs, hørs og Hørs om den dom Sag, der vi kunne til den Grundlovs, at Ingen ved det Rette Derom. Den samme Rigsdagsmand har sagt, eftersom det forekommer mig, med Henjhu til Valgloven, at det egentligt Forholdene det er: hvad er Altsag. Kløvs og har, har han sagt, at herne og saa lidt som muligt fra hvad der allerede er Retsdagstinger. Det funde, har han sagt, muligens have været flest, at man tilligeværd de blæse skænde intension er senere Grundlovs, den saa Rangs fønd ikke om, at man har overfærdet den; men naar vi engang ere komne ind derpaa, saa vilde det være, siger han, og det forekommer det mig, at han har udtalt en fuldstændig Sandhed, ligesaa udtalt at komme tilbage derfor igjen. Imidlertid holder jeg bog at omtale Sagen for et almindeligt Standpunkt, fra det Grundlag eller de Principer, hvorfra man er gaaen ud for at behandle den. Jeg tror her at holde den 1te kongevalgte Rigsdagsmand (David) at gøre opmærksom paa, at man vistnok har misforstået ham, naar man har troet, at han ikke erkjendte, at Mennesket har en Ret som Menneske i Verden, thi han har udtvulst sin meent, at Menneskene, oprindende i Samfundet som udtvulste sig til Uafhængighed, til et Statsfund, at Menneskene i dette Samfund ikke havde noget absolut Ret paa Grund af, at de ere Mennesker (Ja!), men paa Grund af, at de ere Statsborgere. Det er vistnok sandt; men **Overgangs** altså bliver: hvor er Da den Statsbøerlige Grundlovs? Han har nævnt eller han har fremst, om jeg mindes ret — thi hans Ord har jeg endnu ikke læst paa Tryk — en Sætning, der forekommer mig vilde behøves det hele Forhandling, jaledes at, hvis det var fuldstændigt sandt eller endog kun tildeels sandt, saa var alle andre Behovelser for Statens Udvikling og Menneskenes Udvikling forgjæves, urigtige og uforsværgelige. **Maader** tager jeg fejl, maatte er det ikke sandt; men det forekommer mig, at dette kongevalgte Medlem har sagt, at jo mere Staten udvikles sig, desto større bliver Forhøellen mellem Individerne. (Ja!) Derfor det var sandt, saa var usædvanlig enhver Behovelse efter Statens Udvikling ved Siden af en Behovelse efter borgerselig Lykke — saa forekommer det indmænde mig — uforståelig, thi det vil altså betyde så for at udvikle Staten, saa skulle vi efter hans Mening betynde så for at udvikle Ulyktheden, og det vil betynde så for at udvikle Ulyktheden, skulle vi betynde så for at udvikle Barbariet. **David: Ne!**
Ticherning: Det er ikke sandt meent?
David: Det kan ikke være sandt meent.
Hermansen: Maatte jeg maatte gjøre den ærte Rigsdagsmand opmærksom paa, at det vilde være usædvanligt, om han vilde tilbageholde sine Bemærkninger, indtil han selv har Ordet.
Ticherning: Det vilde vist, hvis jeg turde tillade mig at gjøre det ærte Hermansen opmærksom derpaa, noget fremme

Forhandlingsgang, om den ærte Rigsdagsmand nu har havde udtalt sig.
Hermansen: Ja, min Bemærkning blev siddet i Betragtning af, at den ærte Rigsdagsmand havde Ordet; men naar han selv ønsker det, kan det jo vistnok Intet være fordeels for, at den anden ærte Rigsdagsmand nu siger Ordet.
David: Jeg maatte vel sige, at den af mig udtalte Overbevisning, da jeg gjorde Rede for min hele politiske Ansigt, vilde være Modsigelse her i Staten; jeg maatte vel sige i et eller andet Punkt at blive misforstået, men jeg havde ikke ventet at blive misforstået af en Mand, der havde kunne følge et gjenstandsligt Forbrugs Fremstillelse, og det i den Grad, som jeg idag har hørt Brevordet om, naar man har troet, at jeg enten vilde eller kunde sige, at Menneskene selv ikke have Rettigheder i Staten. Jeg tal imidlertid ikke noget Henjhu til den Tale, som har lagt en saadan Mening i mine Ord, thi jeg har for vist, at der mellem den politiske Ansigt og mine er en hjemmelig Forheld (Her?); jeg tal ikke gjore opmærksom paa, hvortil jeg anser Revolutionen i 1830 for noget ganske andet end de **parisiske** Grundlovs Rødsføl i Grundlovs. Men jeg havde heller ikke ventet, at man havde troet, fordi jeg sagde, hvad jeg gjemte sig, at jo større Udviklingen i en Stat er, desto større vil Uafhængighed mellem Menneskene være — thi det var mine Ord —, at jeg derfor mente, at Staten maatte føre til Barbari herved til større Udvikling; thi fordi Staten bliver mere, og det har jeg sagt, — hører alle hørs og hørs op i Udvikling, der ligger ingenlunde, at der vil følge et Barbari, om end den ene kommer til at sige meget hørs end den anden. Der findes intetsteds større Lykke end der, hvor alle hørs det. Ville De vide, hvor Lykken hører i vidste Forsag, saa udtalg, hvortil det vilde Høvsføl have det, og i hvad Forhold den vilde Rangs støer til alle, endog saa til den, som sager allerede i dette Samfund. Jo mere verdifulde Kræfterne udvikles, jo større Kampen imellem dem er, jo større Kapitalkræfter er i Staten, desto større vil ogsaa Ulyktheden være; men dog er saameget vist, at endog den, der har Mind i en civiliseret Stat, har det meget bedre end den, der endog har Mind i en vild Tilstand. Det forekommer mig virkelig — og jeg tillader mig at gjere en personlig Gendobning, Sjant jeg fremder den parlamentariske Effi saa godt, at jeg ved, at personlige Gendobninger her ikke ere paa deres rette Plads — det forekommer mig virkelig usædvanligt, at en Mand, for hvis Forstand jeg nævner en saadan Ansigelse som for den ærte Brevord valget, Sjant vi ere i mange Henseender af forskellige Ansigt, dog enten kunde troe eller vilde lægge det i mine Ord, hvad der aldrig har ligget deri eller hvad der aldrig kunde udtale af dem. Jeg tal ikke her behøves mig om, hvad den eller staten har sagt i Anledning af min Betragtning om, at intet Folk behøver af Intet Engle, ligesaa lidt som at noget Folk behøver af Intet Hjerte, hvortil jeg ikke har villet eller kunnet anpnde Andet, end at ingen Stat eller Intet Samfund kan hørs sig over Menneskeheden almindelig Lov, og hvortil jeg ikke har villet gjore opmærksom paa Andet, end at man ikke altså tager sig paa Høvsføl Karakter eller troe, at, som en Forfatter har sagt, det danske Folk er ret egentlig Verdens Midtpunkt, hvorfra enhver Dyd fremgaaer, at man ikke skulle stole for meget paa, at de Uafhængigheder og Tilværeligheder, der, valte og nærede i andre Høvsføl, have dragt saa mange Ulykter over Verden, ser bestandsig skulle støer eller aldrig kunne vokse i det danske Folk. Hvad der paa denne Maade indvøende med min Tale, det tal jeg ikke sige Ordet mod; men hvad en Mand, for hvis Forstand jeg har sagt, og for hvis rettelige Villie jeg gjemte sig har Hjerte (Høvsføl), fordi jeg ved, at han ligesom jeg, kun ad forskellige Veie, vil det Mest, forelader mig at skulle ligge i mine Ord, berinde tror jeg at maatte protestere, og derfor udtal jeg mig Ordet.
Hermansen: Jeg tal ikke nægt, at det vilde være usædvanligt, at man saa meget som muligt vilde undgåe at komme ind paa det rene personlige Ordet.
Ticherning: Jeg betragter altså ikke Sagen som indført paa det personlige Ordet. Jeg gløber mig meget mere over den